

Ocena učbenika “Medvrstniško nasilje v šoli”

Melita Puklek Levpušček*
Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Review of the textbook “School Bullying”

Melita Puklek Levpušček
Department of Psychology, Faculty of Arts, University of Ljubljana

Ključne besede: medvrstniško nasilje, šole, recenzije

Keywords: bullying, schools, reviews

Pečjak, S. (2014). *Medvrstniško nasilje v šoli*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (COBISS.SI ID 273017856)

V mesecu aprilu 2014 je pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete v Ljubljani izšel učbenik “Medvrstniško nasilje v šoli” avtorice dr. Sonje Pečjak. Učbenik predstavlja prvi sintezni prikaz pojavnosti medvrstniškega nasilja v slovenskih šolah. V svetu je medvrstniško nasilje predmet sistematičnega raziskovanja in različnih intervencijskih programov šolske politike od začetka 80-ih let prejšnjega stoletja. Tudi v slovenskem okolju so v preteklih desetletjih strokovnjaki razvijali preventivne in intervencijske programe proti medvrstniškemu nasilju (MVN) in na podlagi tega je bilo izdanih tudi nekaj publikacij (npr. publikacije avtorjev B. Dekleve, M. Pušnik). Učbenik *Medvrstniško nasilje v šoli* je nadgradnja omenjenih publikacij, saj poleg že znanih dejstev o MVN vsebuje tudi najnovejša raziskovalna spoznanja (tako tuja kot slovenska) o razširjenosti medvrstniškega nasilja, poglobljene opise dinamike MVN, predstavlja načine merjenja MVN ter zelo konkretizira programe za spoprijemanje z MVN. Pri tem so posebej dragoceni primeri omenjenih programov (način njihovega izvajanja) v Sloveniji. Učbenik je razdeljen na 5 poglavij, ki jim sledi navedba virov, avtorsko in stvarno kazalo ter priloga.

V prvem poglavju avtorica opredeljuje MVN in poglobljeno ter nazorno prikazuje vrste medvrstniškega nasilja. Posebej se osredotoči na vrste MVN, ki so zelo aktualne in pridobivajo vse več pozornosti strokovne in laične javnosti: spletno nasilje, spolno nasilje in MVN do učencev s posebnimi potrebami. Avtorica tudi jasno razmeji med pojmi, kot so MVN, nezaželena vedenja in kriminalna dejanja. Posebno poglavje je namenjeno razširjenosti medvrstniškega nasilja tako na tujem kot v Sloveniji. Nadalje so v učbeniku opisane psihološke značilnosti udeležencev v nasilju (žrtve, nasilneži, opazovalci) ter teoretične podlage za razumevanje MVN. Avtorica v četrtem poglavju predstavi načine merjenja MVN ter jih ponazori s štirimi vprašalniki, ki so bili prevedeni v slovenski jezik. V zadnjem poglavju avtorica predstavi dva celostna programa proti MVN, preventivne in intervencijske programe v Sloveniji ter analize učinkovitosti programov proti MVN. V prilogi se nahajajo Smernice za analizo, preprečevanje, obravnavo/obvladovanje nasilja v šolskem prostoru.

V učbeniku so celovito predstavljena področja teme, kot so značilnosti pojava, vrste, razširjenost, dinamika pojava, teoretske razlage, metodologija raziskovanja pojava ter načini spoprijemanja s problemi MVN. K jasnosti in razumljivosti vsebine še dodatno prispevajo številni primeri MVN na različnih področjih (npr. fizično, odnosno, verbalno, spletno nasilje ...) ter v različnih starostnih skupinah. Primeri so resnični, avtentični, kar še dodatno spodbuja k temu, da se bralec poglobi v vsebino.

Medvrstniško nasilje v šoli je primer učbenika, ki sledi sodobnim opredelitvam didaktično ustreznega učbenika. Vsako poglavje se začne s povzetkom, ki je prikazan v grafični obliki s ključnimi pojmi, ki jih bo bralec spoznaval v poglavju. V okvirčku nato sledi napoved vsebine. Za lažje ugotavljanje bistvenih delov besedila so ta odebeljena.

*Naslov/Address: izr. prof. dr. Melita Puklek Levpušček, Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, e-pošta: melita.pukleklevpuscek@ff.uni-lj.si

Učbenik vsebuje tudi vaje, vprašanja in primere dela v skupini ter primere skupinskih projektnih nalog, ki jih lahko predavatelj/-ica izvaja s študenti na temo MVN. Posebej dragoceni so številni aktualni primeri MVN, ki izhajajo iz neposrednega šolskega okolja (npr. pridobljeni na podlagi intervjujev na šolah), primeri iz literature ter primeri iz javnih občil. Študentom so v pomoč tudi različne grafične sheme procesov in modelov, ki so v besedilu potem tudi natančno pojasnjeni. Vprašalniki so natančno opisani, jasno sta prikazana njihova uporaba in vrednotenje, kar pomeni, da jih bodo brez težav lahko uporabljali tudi študentje nepsihologi.

Ciljni/potencialni bralci učbenika so študentje psihologije in drugih smeri na Filozofski fakulteti, ki obiskujejo predmete Psihosocialni odnosi v šoli, Medvrstniško nasilje v šoli ipd. Učbenik je namenjen tudi vsem študentom pedagoških smeri, učiteljem in ostalim pedagoškim in strokovnim delavcem na šoli (šolska svetovalna služba, vodstvo šole), staršem ter raziskovalcem MVN.